

မသန္တစ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးဥပဒေ

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၃၀ ။)

၁၃၇၇ ခုနှစ်၊ နယ်နှစ်လပြည့်ကျော် ၄ ရက်

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၅ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်နှင့် အမိဘယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ ဤဥပဒေကို မသန္တစ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အမိဘယ်သက်ရောက်စေရမည် -

- (က) မသန္တစ်းသူ ဆိုသည်မှာ မွေးရာပါဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ကိုယ်ကာယာ၊ အမြင်၊ အပြော၊ အကြား၊ အသိဉာဏ်၊ စိတ်ပိုင်း၊ ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွေးပိုင်း၊ အာရုံခံစားမှုပိုင်းဆိုင်ရာတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပို၍ ချို့ယွင်းအားနည်းချက်များကို ရေရှည်ခံစားနေရသူကိုဆိုသည်။
- (ခ) မသန္တစ်းမှူး ဆိုသည်မှာ ပတ်ဝန်းကျင်ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်သဘောထား အမြင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် အခြားအတားအဆီးများကြောင့် လူအဖွဲ့အစည်းအတွင်း အပြည့်အဝပါဝင်လှပ်ရှားနိုင်မှုမရှိခြင်းကိုဆိုသည်။
- (ဂ) မသန္တစ်းသူများ၏ အခွင့်အရေး ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေ၌ပါရှိသော မသန္တစ်းသူများ ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်ကိုဆိုသည်။
- (ဃ) မပြန်လည်ထူးဆောင်ရေး ဆိုသည်မှာ မသန္တစ်းသူများသည် ငါးတို့အုပ်စုရုံး ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိနိုင်ရေးအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်များ အပြည့်အဝ ပြန်လည်ရရှိရန် ဆေးပညာ၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် အခြားလုပ်ငန်းစဉ်များမှတစ်ဆင့် လေ့ကျင့်ပျိုးဆောင်ပေးခြင်းကိုဆိုသည်။
- (င) ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ဆိုသည်မှာ မသန္တစ်းမှုကိုအကြောင်းပြ၍ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် အခြားနယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အခြားသူများနည်းတူ အသိအမှတ်ပြုရေးနှင့်သာတူညီမျှ ရရှိခံစားရေးတိုကို အဟန်အတားဖြစ်စေသည့် ခွဲခြားခြင်း၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြနိုင်ရန် ဓားဖယ်ချုန်လုပ်ထားခြင်းနှင့် ပါဝင်လူပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုကို ကန်သတ်ထားခြင်းတိုကိုဆိုသည်။

- (၈) ဆက်သွယ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ဘာသာစကားဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း၊ စာဖြင့်ရေးသား ဆက်သွယ်ခြင်း၊ အကူစာဖတ်သူက ဖတ်ပြခြင်း၊ အထိအတွေဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း၊ ကိုယ်ဟန်အမှုအရာ ပြသခြင်း၊ သက်းတများပြသခြင်း၊ အီလက်ထရောနစ်နည်းဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နားလည်နိုင်သည့် အခြားနည်းလမ်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်းကိုဆိုသည်။
- (၉) ဘာသာစကား ဆိုရာတွင် နှုတ်ဖြင့်ပြောသောဘာသာစကား၊ လက်သက်းတပ် ဘာသာစကားနှင့် အခြားသော နှုတ်ထွက်ဘာသာစကားမဟုတ်သည့် ဘာသာစကား ပုံစံတို့ ပါဝင်သည်။
- (၁၀) အလုပ်ရှင် ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ မသန့်စွမ်းသူများကို သတ်မှတ်ထားသော ဝေပုံကျ နှုန်းထားအရေအတွက်အတိုင်း အလုပ်ခန့်ထားရန် တာဝန်ရှုသော အစိုးရွှေ့များ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အလုပ်ရှင် သို့မဟုတ် အလုပ်ရှင်က တာဝန်ပေးသည့် စီမံခန့်ခွဲသူကိုဆိုသည်။
- (၁၁) မသန့်စွမ်းသူများအသင်းအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းမှ အမျိုးအစားအလိုက်ဖြစ်စေ မသန့်စွမ်းမှုအမျိုးအစားများ စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ ငှုံးတို့ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းထားသော အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခုကို ဆိုသည်။
- (၁၂) မြန်မာနိုင်ငံမသန့်စွမ်းသူများအသင်းချုပ် ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းသူ အသင်းအဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မသန့်စွမ်းသူအသင်းအဖွဲ့များမှ အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သည့် မသန့်စွမ်းသူ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အသင်းချုပ်ကိုဆိုသည်။
- (၁၃) မသန့်စွမ်းသူများအတွက်ဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့အစည်း ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားများအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုကိုဆိုသည်။
- (၁၄) ပုဂ္ဂလိကပညာသင်အထူးကျောင်း ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းသူများ၏ ပညာရေးလိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ပညာသင်ကြားပို့ချသည့် ပုဂ္ဂလိက သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းနှင့် စေတန္တဝါးဝန်ထမ်း ပရဟိတုပိုင် တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်၊ ကောလိပ်၊ သိပ္ပါ သို့မဟုတ် အခြေခံပညာကျောင်းများကိုဆိုသည်။
- (၁၅) ပုဂ္ဂလိကအသက်မွေးမှ အထူးသင်တန်းကျောင်း ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းတစ်ခုခု လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသည့် ပုဂ္ဂလိက၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းနှင့် စေတန္တဝါးဝန်ထမ်း ပရဟိတုပိုင် သင်တန်း သို့မဟုတ် ကျောင်းတစ်ခုခုကို ဆိုသည်။
- (၁၆) ပုဂ္ဂလိကပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာန ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းသူများကို ဆေးပညာအရ ကိုယ်ကာယိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဉာဏ်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့ကို ပြုစုကုသရေး၊

ပြစ်ပျိုးထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့အတွက် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်ပေးသော ပုဂ္ဂလိကပိုင် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းပိုင် သို့မဟုတ် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ပရဟိတပိုင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနနှင့် ကျောင်းတစ်ခုခုကို ဆိုသည်။

- (က) ပိုင်ရှင် ဆိုသည်မှာ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်က တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ထားသော ပုဂ္ဂလိကပညာသင်အထူးကျောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကအသက်မွေးမှု အထူးသင်တန်းကျောင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနတစ်ခုခု၏ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် တိုပိုင်ရှင်က တာဝန်ပေးသည့် စီမံခန့်ခွဲသူကို ဆိုသည်။
- (က) ရန်ပုံဇွဲ ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းသူများ၏ ဘဝမြှင့်တင်ရေး၊ လိုအပ်သော အထောက်အကူပြုပစ္စည်းကိရိယာများ ခွဲဝေဖြည့်ဆည်းရေး၊ ပညာရေး၊ ကျွန်းမာရေး၊ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် အခြားသောအခွင့်အရေးများအတွက် မသန့်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ထူထောင်သော မသန့်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာရန်ပုံငွေကို ဆိုသည်။
- (က) ရန်ပုံဇွဲစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ရန်ပုံဇွဲကို ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတို့အတွက် ဤဥပဒေအရွှေ့စည်းသော အဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (၃) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည် နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (၈) အမျိုးသားကော်မတီ ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော မသန့်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီကို ဆိုသည်။
- (၅) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကော်မတီ ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ အမျိုးသားကော်မတီက ဖွဲ့စည်းပါးထားသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် မသန့်စွမ်းသူများ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာကော်မတီကို ဆိုသည်။
- (၀) ဦးစီးဌာန ဆိုသည်မှာ လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (၅) မှတ်ပုံတင်အရာရှိရှုပ် ဆိုသည်မှာ မသန့်စွမ်းသူများကို မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် မသန့်စွမ်းသူများ အသင်းအဖွဲ့များကို မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များအား ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရန် အမျိုးသားကော်မတီက တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာန၏ ညွှန်ကြားရေးမှု၏ချုပ်ကို ဆိုသည်။
- (၆) မှတ်ပုံတင်အရာရှိ ဆိုသည်မှာ ဝန်ကြီးဌာနက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တို့တွင် မသန့်စွမ်းသူများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးထားသည့် ဦးစီးဌာနမှ အရာရှိကို ဆိုသည်။

- (က) မှတ်ပုံတင်ကြီးကြပ်ရေးများ ဆိုသည်မှာ မသနစွမ်းသူများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း တာဝန်များကို တာဝန်အရဖြစ်စေ၊ စေတနုဂုဏ်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ထားသည့် ဦးစီးဌာနမှုဝန်ထမ်းကို သော်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရွှေ့နာနာ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညီနှိုင်းပြီးတာဝန်ပေးအပ်ထားသည့် အစိုးရွှေ့နာနာ၊ အဖွဲ့အစည်းမှ ဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် အစိုးရဝန်ထမ်းမဟုတ်သည့် သင့်လျှော်သော နိုင်ငံသား တစ်ဦးဦးကိုသော်လည်းကောင်း ဆိုသည်။
- (မ) မသနစွမ်းမှ အဆင့်စိစစ်သတ်မှတ်သည့်အဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ မသနစွမ်းမှုအမျိုးအစားနှင့် မသနစွမ်းမှုအဆင့်အလိုက် မသနစွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ပေးနိုင် ရေးအတွက် မသနစွမ်းသူကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ပြီး အဆင့်သတ်မှတ်နိုင်ရန် အလိုကှာ ဤဥပဒေအရ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနက ဖွဲ့စည်းသည့်အဖွဲ့ကို ဆိုသည်။

အခန်း (၂) ရည်ရွယ်ချက်များ

- ၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -
- (က) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ မသနစွမ်းသူများကို ပိုမို၍ ကြည့်ရှုစောင့်ရောက် နိုင်ရန်၊
- (ခ) ကုလသမဂ္ဂမသနစွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကွန်ဗုံးရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များကို ပိုမိုထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
- (ဂ) နိုင်ငံသားများခံစားခွင့်ရှိသည့် လူအခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွှတ်လပ်စွင့်များကို မသနစွမ်းသူ အားလုံးတန်းတူညီမှ အပြည့်အဝ ရရှိစေရန်၊
- (ဃ) နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာ စသည် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အခြားသူများနှင့် တန်းတူလူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်နိုင်ရန်၊
- (င) မသနစွမ်းသူများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ စွမ်းရည်နှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများကို နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားတို့က အသီအမှတ်ပြုနိုင်ရန်၊
- (စ) မသနစွမ်းသူများ၏ လူနေမှုဘဝလုံခြုံစိတ်ချမှုရှိပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မြင့်မားလာစေရန်၊
- (ဆ) မသနစွမ်းသူများအား နယ်ပယ်အားလုံးတွင် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ လျော့နည်းပပေါ်က်စေရန်နှင့် ထိုသို့ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများမပြုစေရေးအတွက် ဥပဒေအရ ကာကွယ် ပေးရန်၊
- (ဇ) မသနစွမ်းသူများကို နိုင်ငံကိုစီးနှင့် အကြမ်းဖက်ခံရမှု၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုအမျိုးမျိုး အပါအဝင် အလွှဲသုံးခံရမှု၊ ခေါင်းပုံဖြတ် ခံရမှုများမှကာကွယ်ပေးရန်နှင့် မသနစွမ်းသူ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးများကို အထူးကာကွယ်ပေးရန်၊

(၇) မိဘမဲ့၊ ခိုက္ခိုးရာမဲ့နှင့် မသန္တစ္ဆေးမှု တစ်ခုထက်ပို၍ခံစားနေရသော မသန္တစ္ဆေးသူများကို မသန္တစ္ဆေးမှု အမျိုးအစားအလိုက် နိုင်ငံတော်က အထူးစောင့်ရှောက်ကူညီပေးရန်။

အခန်း (၃)

မသန္တစ္ဆေးသူများ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ငါ။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် -

(က) ဤဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ထောင်စွဲကိုနိုင်ရေးအတွက်လိုအပ်သည့် လမ်းညွှန်မှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုများ ပြုလုပ်ရန် ၆၀ ဦးထက်မပိုသော မသန္တစ္ဆေးသူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည် -

(၁) ဒုတိယသမ္မတတစ်ဦး	ဥက္ကဋ္ဌ
(၂) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်
ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန	ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ(၁)
(၃) ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံမသန္တစ္ဆေးသူများအသင်းချုပ်	ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ(၂)
(၄) ညွှန်ကြားရေးမှူးဌား၊ လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
(၅) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန၊ တိုင်းဒေသကြီး
သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ	အဖွဲ့ဝင်များ
(၆) မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား လူအခွင့်အရေးကော်မရှင်မှ
ကိုယ်စားလှယ်	အဖွဲ့ဝင်
(၇) မသန္တစ္ဆေးမှုအမျိုးအစားအလိုက် ရွှေးချယ်စေလွှတ်သော
ကိုယ်စားလှယ်များ	အဖွဲ့ဝင်များ
(၈) အစိုးရမဟုတ်သော လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ ရွှေးချယ်ခြင်း၊ ခံရသော ကိုယ်စားလှယ်များ	အဖွဲ့ဝင်များ
(၉) စေတန္တဝန်ထမ်း ပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရွှေးချယ်ခြင်းခံရသော
ကိုယ်စားလှယ်များ	အဖွဲ့ဝင်များ
(၁၀) ဒုတိယဝန်ကြီး၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်
နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန	အတွင်းရေးမှူး
(၁၁) အတွင်းရေးမှူး၊ မြန်မာနိုင်ငံမသန္တစ္ဆေးသူများ
အသင်းချုပ်	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး
(၁၂) အမျိုးသားကော်မတီကို လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။	

(က) အမျိုးသားကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များမှ ရာထူးအလျောက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာပ ကျေန်အမျိုးသားကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၏ သက်တမ်းကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၅။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ကိုယ်ပိုင်အမည်၊ ကိုယ်ပိုင်တံဆိပ်တိုဖြင့် ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်၊ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆက်ခံဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်၊ တရားစွဲခုပိုင်ခွင့်နှင့် တရားစွဲခုပို့ခြင်းခံနိုင်ခွင့်တို့ ရှိစေရမည်။

၆။ နိုင်ငံဝန်ထမ်းမဟုတ်သော အမျိုးသားကော်မတီဝင်များသည် ဤဥပဇ္ဇာန်အရ အမျိုးသားကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်သည့် နေ့ရက်များအတွက် ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်သည့် ချီးမြှင့်ငွေနှင့် စရိတ်တို့ကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၇။ အမျိုးသားကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(က) မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၊ မသန်စွမ်းသူများ၏ ဘဝတိုးတက်မြှင့်မားလာစေရေးနှင့် ဤဥပဇ္ဇာန်းချက်များကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှုဝါဒနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ရေးဆွဲချမှတ်ပြီး ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက် ရယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ချုမှတ်ထားသော မူဝါဒနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့၊ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၊ နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မသန်စွမ်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် အစိုးရမဟုတ်သော လူမှုရေးအဖွဲ့၊ အစည်းများ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မသန်စွမ်းသူများ အသင်းအဖွဲ့များ၊ မသန်စွမ်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကို စိတ်ပါဝင်စားသည့် စေတနားဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် နည်းပညာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဆောင်ရွက်မှုကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာ ကြီးကြပ်ခြင်း၊

(ဂ) မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီအဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊

(ဃ) မသန်စွမ်းသူများကို တစ်ဦးတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့အစည်းများကဖြစ်စေ၊ လုပ်ငန်းဌာနများကဖြစ်စေ နည်းမျိုးစုံဖြင့် စွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အလွှာသုံးခြင်း၊ လျှစ်လျှော့ခြင်းတို့မှ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (c) မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အတွေ့အကြံဖလှယ်ရေးနှင့် နည်းပညာ အရင်းအမြစ်များရရှိရေးအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပမှုအစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ မသန်စွမ်းသူများ၊ အသင်းအဖွဲ့များ၊ ကျောင်းများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ညိုနှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (စ) မသန်စွမ်းမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်းနှင့် မသန်စွမ်းသူများ၏ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို စာရင်းစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း၊
- (ဆ) မသန်စွမ်းသူများ အလွယ်တကူအသုံးပြုနှင့်သော ဝန်ဆောင်မှုများ၊ စနစ်များ၊ ပုံစံများ၊ နည်းပညာများ၊ အထောက်အပုံပစ္စည်းများ၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်သွယ်ခြင်း နည်းပညာ များကို သုတေသနပြုခြင်းနှင့် တိထွင်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊
- (ဇ) နားမကြားသူများအတွက် လက်သက္ကာတပြ ဘာသာစကားကိုလည်းကောင်း၊ မျက်မမြင်များ အတွက် လက်စမ်းစာပေကိုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဈ) မသန်စွမ်းသူများအတွက် အထောက်အကူးပြုပစ္စည်းကိုရိုယာများ၊ လက်သက္ကာတပြ ဘာသာစကား စကားပြန်များ၊ ထောက်ပံ့ကူညီရေးနှင့် သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းဆိုင်ရာ နည်းပညာများ လေ့ကျင့်သင်ကြားလေးရေးတို့အတွက် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ည) မသန်စွမ်းသူများအတွက် ရပ်မြင်သံကြား၊ သတင်းပြန်ကြားရေး အစီအစဉ်များ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဋ) မသန်စွမ်းသူများအတွက် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ အပြည့်အဝရရှိရန် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဌ) နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာစသည့် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် မသန်စွမ်းသူများပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဍ) မသန်စွမ်းသူများ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များအား ထိရောက်စွာ အကာအကွယ်ပေးရန် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၁) မသန်စွမ်းသူများ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိရေးအတွက် လိုအပ်သော စီမံချက်များ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊
- (၂) မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပြုစုစုံထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူးထောင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၃) ပြည်သူလူထုအတွင်း မသန်စွမ်းမှုဆိုင်ရာအသီပညာများ တိုးပွားလာစေရန် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၄) မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများအတွက် ဆောင်ရွက်သော ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မသန်စွမ်းသူများအသင်းအဖွဲ့များကို ထောက်ပံ့ကူညီပေးခြင်း၊

- (၃) မြန်မာနိုင်ငံမသန္တစ္မားသူများအသင်းချုပ်၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ညီးနှင့်သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊
- (၄) မသန္တစ္မားသူများ အသင်းဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သော လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့မှုများပေးခြင်း၊
- (၅) ပုဂ္ဂလိကပညာသင်အထူးကျောင်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအသက်မွေးမှု အထူးသင်တန်းကျောင်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိကပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနများ ထူထောင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သော လမ်းညွှန်ချက်များ၊ ညွှန်ကြားချက်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့မှုများပေးခြင်း၊
- (၆) ရန်ပုံငွေထူထောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊
- (၇) မသန္တစ္မားသူများအတွက် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုဖြစ်သေသည့် လေလုထုးစံများနှင့် အလေ့အကျင့်များကို ပြပြင်ရေး၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုရာရောက်သည့် ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် မူဝါဒများကိုစိစစ်ပြီး လိုအပ်သလို ရပ်သိမ်းနိုင်ရေး သို့မဟုတ်ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဝန်ကြီးဌာနကတစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၈) ကျွန်းမာရေးအတွက် စမ်းသပ်စစ်ဆေးခနှင့်ကုသ စရိတ်များ၊ လက်သက္ကာတပြာာသာစကား၊ စကားပြန်ဝန်ဆောင်စရိတ်၊ ပြည်တွင်းခရီးသွားရာတွင် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ရေယာဦးခာ လေယာဦးခာ ရထားခနှင့် ခရီးသည်တင်ကားခများကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ သက်သာခွင့်ရှိရန်နှင့်မသန္တစ္မားသူကိုယ်တိုင်အသုံးပြုသည့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများကို အခမဲ့သယ်ယူခွင့်ရရှိရန် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့်ညီးနှင့်ချုပ်ခြင်း၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက် ရယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၉) အမျိုးသားကော်မတီ၏ ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သော ရုံးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ ဝန်ထမ်းများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း၊
- (၁၀) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က အခါအားလျှော့စွာ ပေးအပ်သည့် မသန္တစ္မားသူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၄)

မသန္တစ္မားသူများ၏ လူအခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွှတ်လပ်ခွင့်များ တန်းတူညီမှုများ

- ၈။ မသန္တစ္မားသူများသည် မွေးရာပါအခွင့်အရေးများ၊ အသက်ရှင်သန္တခွင့်၊ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ လွှတ်လပ်မှု၊ တရားမှုတော်မှု၊ လုံခြုံမှု၊ တန်းတူညီမှုများ ရှိခိုင်သို့ကြာလေးစားမှုတို့ကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။
- ၉။ မသန္တစ္မားမှုကို အကြောင်းပြု၍ မသန္တစ္မားသူများကို ခွဲခြားဆက်ဆံမှုနှင့် နိုမ်းချမှုတို့မရှိစေရ။
- ၁၀။ မသန္တစ္မားသူများ၏ ရပ်ပိုင်းနှင့် စီတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့ကို ထိခိုက်နစ်နာစေသော အပြုအမှုနှင့် လုပ်ဆောင်မှုများကို တားမြစ်သည်။

၁၁။ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းမရှိသော မသန့်စွမ်းသူများ လိုအပ်သည့် အခြေခံစားဝတ်နေရားအတွက် သတ်မှတ်ထားသော မသန့်စွမ်းမှုအဆင့်အလိုက် နိုင်ငံတော်က ထောက်ပံ့ပေးရမည်။

၁၂။ မသန့်စွမ်းသူများသည် လူမျိုး၊ ဘတိ၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာ၊ ရာထူးဌာနနှစ်ရာ၊ အဆင့်အတန်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ ဆင်းရဲချမ်းသား၊ မသန့်စွမ်းမှုအမျိုးအစားမခွဲခြားဘဲ အောက်ပါ အတိုင်း အခွင့်အရေးများရရှိစေရမည်-

- (က) ဥပဒေအရာတွင် အညီအမျှဖြစ်စေရမည်။
- (ခ) အခြားသူများနှင့် ညီမျှသော အခွင့်အရေးများရရှိစေရမည်။

၁၃။ အမျိုးသားကော်မတီသည် အမွေဆက်ခံထိန်းသိမ်းရန် အခက်အခဲရှိသော မသန့်စွမ်းသူများ အတွက် အစီအမံများချမှတ်၍ ကာကွယ်စောင့်ရှုရာက်ရမည်။

၁၄။ မသန့်စွမ်းသူများသည် -

- (က) ပညာသင်ကြားခွင့်၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူသုံးစွဲခွင့်နှင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှုရာက်မှုခံယူခွင့် ရှိသည်။
- (ခ) မွေးရာပါအသက်ရှင်သန့်ခွင့်၊ လွှတ်လပ်စွာပြောဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ပိုင်ခွင့် အပါအဝင် လူအခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွှတ်လပ်ခွင့်များကို အခြားသူများနည်းတူ ခံစားခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) တရားဝင်ရရှိသောငွေကြားများ၊ ပစ္စည်းများနှင့် အိမ်ရာအဆောက်အအုံများကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ဆက်ခံခွင့်နှင့် ပြည်သူ့အိုးအမြစ်မီမံကိန်းဖြင့် ဆောက်လုပ်သော အိမ်ရာများတွင် နေထိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- (ဃ) တရားစွဲဆိုခွင့်၊ တရားစွဲဆိုမှုကို ခုခံနိုင်ခွင့်နှင့် သက်သေအဖြစ် စစ်ဆေးခံနိုင်ခွင့်တို့ ရရှိရေး အတွက် တရားရုံးတွင်မသန့်စွမ်းဖြစ်မှုအလိုက် လိုအပ်ချက်များကိုစိစ်ပေးရန် ထောင်းဆိုခွင့် ရှိသည်။
- (င) မိမိတို့၏ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အရေးများအတွက် တရားမကြောင်းဖြင့် တရားစွဲဆိုရာတွင် ကျသင့်သော ရုံးခွန်ကင်းလွှတ်ခွင့်ရှိသည်။
- (စ) အကျဉ်းကျနေစဉ်အတွင်း မသန့်စွမ်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ နှိပ်စက်ခြင်း၊ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ လျှစ်လျှော့ခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခြင်းများမှ အကာအကွယ် ရရှိပိုင်ခွင့်နှင့် မသန့်စွမ်းမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၁၅။ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရွှောနများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရာ၌ မသန့်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးသည့် အစီအစဉ်များ ပါဝင်စေရမည်။

၁၆။ မသန့်စွမ်းကလေးသူငယ်များသည်-

- (က) မွေးရာပါ အသက်ရှင်သန့်စွင့်ရှိပြီး ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေး၊ လွှတ်လပ်စွာပြောဆိုပိုင်စွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ပိုင်စွင့် အပါအဝင် အခြေခံလွှတ်လပ်စွင့်များကို အခြားသန့်စွမ်းသူကလေးသူငယ်များနည်းတူ ခံစားခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) ကလေးသူငယ်ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများအားလုံး သန့်စွမ်းသူကလေးများနှင့် တန်းတူ ခံစားခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်သုံးသပ်နိုင်စွမ်းမရှိသည့် ဉာဏ်ရည်ဆိုင်ရာ မသန့်စွမ်းကလေးသူငယ်များ၏ အကောင်းဆုံး အကျိုးစီးပွားအတွက် တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ မိဘ သို့မဟုတ်အုပ်ထိန်းသူက ကိုယ်စား စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဃ) နိုင်ထက်စီးနှင့် အကြမ်းဖက်ခံရမှု၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု အမျိုးမျိုးအပါအဝင် အလွှာသုံးခံရမှု၊ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံရမှုများနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခံရမှုတို့မှ အကာအကွယ် ရတိက်ခွင့်ရှိသည်။

၁၇။ မသန့်စွမ်းအမျိုးသမီးများသည် -

- (က) လူအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ကျိုးမာရေး၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး စသည် လူနေမှုအဆင့်အတန်းတိုးတက်မှုတို့အတွက် လူအခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွှတ်လပ်စွင့်အားလုံးကို အခြားသန့်စွမ်းသူ အမျိုးသမီးများနည်းတူ ခံစားခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) မသန့်စွမ်းသူများအတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တိုင်းတွင် မသန့်စွမ်းအမျိုးသားများနှင့် တန်းတူပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) အမျိုးသမီးများအတွက် ဦးတည်ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တိုင်းတွင် ပါဝင်ခွင့်နှင့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည်။
- (ဃ) နိုင်ထက်စီးနှင့် အကြမ်းဖက်ခံရမှု၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုအမျိုးမျိုး အပါအဝင် အလွှာသုံးခံရမှု၊ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံရမှုများနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခံရမှုတို့မှ အကာအကွယ် ရတိက်ခွင့်ရှိသည်။

၁၈။ အမျိုးသားကော်မတီက ဤဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသော နားမကြားသူများအတွက် လက်သက်တပြောသာစကားနှင့် မျက်မမြင်များအတွက် လက်စမ်းစာပေတို့ကို ကျွမ်းကျင်သူက အမှုအစင်းတစ်ရပ်ရပ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်တွင်ဖြစ်စေ တင်ပြလာသောအခါ ၄၂%ကျွမ်းကျင်သူ၏ တင်ပြချက်ကို သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံရမည်။

၁၉။ ဉာဏ်ရည်မသန့်စွမ်းမှုကြောင့် ပြုစဉ်အခါက မည်သို့သော်ရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊ မတော်မမှန်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်ကိုလည်းကောင်း မသိနိုင်သောသူ၏ ပြုလုပ်မှုသည် ပြစ်မှုမမြောက်စေရ။

အခန်း (၅)

မသန့်စွမ်းသူများ၏ ပညာရေး

၂၀။ မသန့်စွမ်းသူတိုင်းသည် -

- (က) အခြားသန့်စွမ်းသူများနည်းတူ ပညာသင်ယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) အစိုးရပိုင်၊ အများပိုင်၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်နှင့် အဖွဲ့အစည်းပိုင်ကျောင်းများ၊ သင်တန်းများ၊ သိပ္ပံများ၊ ကောလိပ်နှင့် တက္ကသိုလ်များတွင် လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ပညာသင်ကျောင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကအသက်မွေးမှုသင်တန်းကျောင်းများတွင်လည်းကောင်း ပညာသင်ယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂၁။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညီနိုင်း၍ မသန့်စွမ်းသူများ အခြေခံ ပညာအဆင့်မှ တက္ကသိုလ်ပညာအဆင့်အထိ သင်ယူရာတွင် သင်ရှိးညွှန်းတမ်းများ၊ နေရာထိုင်ခင်း၊ သွားလာဆက်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များနှင့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများရရှိရေးအတွက် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ပေးရမည်။

၂၂။ အမျိုးသားကော်မတီသည် သန့်စွမ်းသူများနှင့် ပေါင်းစည်းပညာသင်ကြားနိုင်သည့် လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေးစနစ်နှင့် ပညာရေးကောလိပ်များ၊ ပညာရေးတက္ကသိုလ်များတွင် မသန့်စွမ်းသူများ၏အခွင့်အရေးများ ထည့်သွင်းသင်ကြားရန်လည်းကောင်း၊ မသန့်စွမ်းမှု အမျိုးအစားအလိုက် သင်ကြားနည်းစနစ်များနှင့် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ဆက်သွယ်ခြင်းနည်းစနစ်များ သင်ယူနိုင်ရန်လည်းကောင်း ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ညွှန်ကြားရမည်။

၂၃။ မသန့်စွမ်းသူများက ကျောင်းဝင်ခွင့်လျှောက်ထားရာတွင် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်မှတစ်ပါး မသန့်စွမ်းမှုကိုအကြောင်းပြု၍ ကျောင်းဝင်ခွင့်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းမပြု၍။

၂၄။ မသန့်စွမ်းကလေးသူငယ်တိုင်းသည် -

- (က) ရေးဦးအရွယ်ကလေးသူငယ် ပြုစုံပျိုးထောင်ရေးနှင့် ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူမှုများ အပါအဝင် ပညာသင်ကြားရေး ဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေရမည်။
- (ခ) မိမိတို့ နေထိုင်ရာရပ်ရွာ သို့မဟုတ် အနီးစပ်ဆုံးအော်ရှိ နိုင်ငံတော်က ဖွင့်လှစ်ထားသော ကျောင်းများတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသောအခမဲ့ ပညာသင်ယူခွင့်ရှိသည့်အဆင့်အထိ အခြားသူများနည်းတူ သင်ယူခွင့်ရှိသည်။

၂၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ကျောင်းပညာ မသင်ယူနိုင်သော မသန့်စွမ်းသူများအတွက် သီးသန့်ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးသော အထူးပညာရေးအစီအစဉ်၊ ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး အစီအစဉ်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အခန်း (၆)

မသန့်စွမ်းသူများ၏ကျန်းမာရေး

၂၆။ မသန့်စွမ်းသူများသည် နိုင်ငံတော်က ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။

၂၇။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် အမျိုးသားကော်မတီ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ အောက်ပါ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) မသန့်စွမ်းမှဖြစ်ပွားခြင်းကို ကာကွယ်သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ခ) ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်နှင့် မွေးကင်းစကလေးများ၊ ကလေးသူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိများတွင် မသန့်စွမ်းမှဖြစ်ပွားမှုနှင့် အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန် စီမံချက်များ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဂ) မသန့်စွမ်းမှအမျိုးအစားနှင့်မသန့်စွမ်းမှအဆင့်ကို စစ်ဆေးပြီး အကဲဖြတ်သတ်မှတ်နိုင် ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် လည်းကောင်း၊ မသန့်စွမ်းသူအသင်းမှ ကျမ်းကျင်သူများဖြင့် လည်းကောင်း မသန့်စွမ်းမှ အဆင့် စိစစ်သတ်မှတ်သည့်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များ သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊
- (ဃ) မသန့်စွမ်းသူများအတွက် အရည်အသွေးပြည့်မိသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ကျေးဇူးလက်ဒေသများအထိအခမဲ့ သို့မဟုတ် မသန့်စွမ်းသူများ ကျခဲ့ နိုင်သောနှုန်းထားဖြင့် ရရှိနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊
- (င) မသန့်စွမ်းသူများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များနှင့် ညိုနိုင်းပြီး ဆေးပညာအရ ကိုယ်ကာယိုင်း ဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတိုကို ပြုစုကုသရေး၊ ပြုစုပျိုးထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးဌာနများ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း၊
- (စ) အရွယ်ရောက်ပြီး ဥာဏ်ရည်မသန့်စွမ်းသည့် အမျိုးသမီးများအတွက် လိုအပ်ချက်အရ မိဘ သို့မဟုတ် လက်ရှိအပ်ထိန်းသူက ဆန္ဒပြုလျှင် မျိုးဆက်ပွားခြင်းကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှ မူဝါဒနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခြင်း။

အခန်း(၇)

မသန့်စွမ်းသူများ လွယ်ကူစွာသွားလာနေထိုင် အသုံးပြုနိုင်ရေး

၂၈။ အမျိုးသားကော်မတီသည် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့်နေရာများတွင် မသန့်စွမ်းသူများ လွယ်ကူစွာ သွားလာနေထိုင်အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်

အစိုးရအဖွဲ့များ၊ မသန်စွမ်းမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိများနှင့် ပူးပေါင်းပြီး အောက်ပါအတိုင်း ညီနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) အများပြည်သူသုံးအထောက်အခုံနှင့် ဆက်စပ်ပတ်ဝန်းကျင်ကို မသန်စွမ်းသူများ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလုံခြုံပြီး လွယ်ကူစွာအသုံးပြန်ရန်အတွက် ပုံစံထုတ်လုပ်မှုနှင့် ပြုပြင် တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များချမှတ်ခြင်း၊
- (ခ) မသန်စွမ်းသူများ အထောက်အကူဗြိပ္ပစ္စည်းကိုရိယာများဖြင့် အလွယ်တကူဗွားလာ နိုင်ရေးအတွက် အများပြည်သူအသုံးပြုသည့်နေရာများတွင် အတားအဆီးများ မရှိစေရေး အတွက် ပုံစံများရေးဆွဲ တည်ဆောက်ခြင်း၊
- (ဂ) အများပြည်သူသုံး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များတွင် မသန်စွမ်းသူများ လွယ်ကူစွာ စီးနှင့်လိုက်ပါနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည်များ စီစဉ်ပေးခြင်း၊
- (ဃ) လမ်းဆုံးမြို့ပြုများ၊ လူကူးမျဉ်းကျားများနှင့် လမ်းအကွဲ့၊ အတက်အဆင်းများတွင် မသန်စွမ်းသူများအတွက် အထောက်အကူဗြိဖြစ်စေသော အမှတ်အသားများ၊ သက်းတများ၊ အသံပေး၍ အချက်ပြသည့် ကိုရိယာများနှင့် အခြားလိုအပ်သည်များ တပ်ဆင်ခြင်း၊
- (င) အများပြည်သူပိုင်အိမ်ရာ၊ ဆေးရုံနှင့် စာသင်ကျောင်းစသည့်ရပ်ဝတ္ထုပတ်ဝန်းကျင်များ၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ သတင်း၊ ပြန်ကြားရေးနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍတို့တွင် မသန်စွမ်းသူများ လွယ်ကူစွာသွားလာသုံးစွဲနှင့်ရန် စီစဉ်ပေးခြင်း။

အခန်း(၈)

မသန်စွမ်းသူများနိုင်ငံရေးနှင့် ပြည်သူရေးရာနယ်ပယ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိရေး

၂၉။ ဥပဒေအရ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော မသန်စွမ်းသူတိုင်းသည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်အတွက် လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်။

၃၀။ မသန်စွမ်းသူ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ရွှေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်တွင် ရွှေးချယ်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၃၁။ အမျိုးသားကော်မတီသည် -

- (က) မသန်စွမ်းသူများ ဆန္ဒမဲပေးရာတွင် အဆင်ပြုလွယ်ကူစေရန် ဆန္ဒမဲပေးရာ၏ အသုံးပြုရမည့် ပစ္စည်းကိုရိယာများနှင့် ဆန္ဒမဲပေးပုံ ပေးနည်းများကို မသန်စွမ်းသူများ သိရှိနိုင်ရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်မြေအလိုက် ရွှေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ သင့်လျှော်သော စီမံဆောင်ရွက်မှုများကို ပြည်ထောင်စုရွှေးကောက်ပွဲကော်မရှင်နှင့် ညီနှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

- (ခ) အများပြည်သူနှင့် ပတ်သက်သည့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လှပ်ရှားမှုများ၊ ဖျော်ဖြေရေး အစီအစဉ်များ၊ အားကစားလေ့ကျင့်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲဝင်ခြင်းများတွင် မသန့်စွမ်းသူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် သင့်လျော်သာ စီမံဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်လားရမည်။

အခန်း(၅)

မသန့်စွမ်းသူများပြုစုံပျိုးထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

၃၂။ အမျိုးသားကော်မတီသည်-

- (က) မသန့်စွမ်းသူများလူမှုအသိက်အဝန်းတွင် အခြားသူများနည်းတူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက်လည်းကောင်း၊ မသန့်စွမ်းသူများ၏ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ရပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ ဥာဏ်ရည်ပိုင်း၊ ဘာသာ စကားဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုစုံပျိုးထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည် ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက်လည်းကောင်း မူဝါဒများ၊ စီမံချက်များနှင့် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ရမည်။
- (ခ) မိဘမဲ့၊ ခိုကိုးရာမဲ့ မသန့်စွမ်းသူများ နေထိုင်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။
- (ဂ) မသန့်စွမ်းသူများအား ပြုစုံပျိုးထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မသန့်စွမ်းသူများ အသင်းအဖွဲ့များကို ရန်ပုံငွေမှ ပုံပိုးထောက်ပုံပေးရမည်။

၃၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အမျိုးသားကော်မတီက ပုဒ်မ ၃၂၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများ၊ စီမံချက်များ၊ အစီအစဉ်များကို ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် -

- (က) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့များ၊ မသန့်စွမ်းသူများအသင်းအဖွဲ့များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက စေတနာရှင်များနှင့် ညိုနှိုင်းပြီး မသန့်စွမ်းသူများအတွက် ပြုစုံပျိုးထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ခ) ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးအတွက် အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် မသန့်စွမ်းသူများကို ဦးစားပေး၍ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး၊ အကာအကွယ်ပေးရေး၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ ပြင်ဆင်ရေးအပါအဝင် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် မသန့်စွမ်းသူများကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိစေရန် ညိုနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ဃ) ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ ဥာဏ်ရည်ပိုင်း၊ ဘာသာစကားနှင့် လူမှုရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုစုံပျိုးထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသော နိုင်ငံဝန်ထမ်းများနှင့် စေတနာဝန်ထမ်းများကို ခေတ်မီနည်းပညာများ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရမည်။

၃၄။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် အမျိုးသားကော်မတီ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကစေတနာရှင်များနှင့် ညီနှစ်းပြီး မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပြစ်ပျိုးထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည် -

- (က) မသန်စွမ်းသူများအတွက် ကိုယ်အကိုအစိတ်အပိုင်းများ ခွဲစိတ်အစားထိုး ကုသသည့် ဆေးရုံများ၊ ဆေးခန်းများ၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးကျောင်းများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊
- (ခ) ကိုယ်အကိုအစိတ်အပိုင်းများ ခွဲစိတ်အစားထိုးသည့် ပညာရှင်များ၏ စွမ်းရည်မြှင့်တင် ပေးခြင်း၊ လိုအပ်သော ဓာတ်မြို့စက်ကိုရိယာများ ပုံပိုးပေးခြင်း။

အခန်း(၁၀)

မသန်စွမ်းသူများ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရရှိရေး

၃၅။ အမျိုးသားကော်မတီသည် -

- (က) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညီနှစ်းပြီး မသန်စွမ်းသူများအတွက် အခြားသူများနည်းတူ တန်းတူညီမျှ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိရေး၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရေး၊ အလုပ်ခန့်ထားရာတွင် ခွဲခြားမှုမရှိရေး၊ အဓမ္မအလုပ် စေခိုင်းမှုတားဆီး ကာကွယ်ရေး၊ အလုပ်လုပ်နိုင်သောစွမ်းရည်အလိုက် လုပ်ခလစာနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များ တည်ဆောက်နှင့်ရရှိရေး၊ သက်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာများ သင်ကြားခွင့်ရရှိရေး၊ ကိုယ်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရေး၊ အစိုးရမြှောန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိရေး၊ လုပ်ငန်းခွင်တွင် လွယ်ကူစွာဝင်ထွက်သွားလာ လုပ်ကိုင်နိုင်ရေး၊ သင့်လောက်သောနေရာထိုင်ခင်း သို့မဟုတ် အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက် ပေးရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့အတွက် မူဝါဒနှင့် စီမံချက်များ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညီနှစ်းပြီး မသန်စွမ်းသူများ၏ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းအတွက် အစိုးရမြှောန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိက အသက်မွေးမှု အထူးသင်တန်းကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။
- (ဂ) အောက်ပါအခွန်အကင်းလွတ်ခွင့်၊ သက်သာခွင့်နှင့် ပစ္စည်းများတင်သွင်းခွင့် ရရှိရေး အတွက် တည်ဆောက်ခွန်ဆိုင်ရာညာပဒေ၊ နည်းညာပဒေများ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း တင်ပြ

ဆောင်ရွက်ရန် သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များနှင့် ညီနှင့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည် -

- (၁) မသန်စွမ်းသူများအတွက်ပြည်ပမှ လျှော့အိုးထောက်ပုံသည့်ဖွောက်းနှင့် ပစ္စည်းများ အပေါ် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်များ ရရှိစေရန်။
- (၂) စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်အတွက်မဟုတ်ဘဲ မသန်စွမ်းသူများ အသုံးပြုရန် ပြည်ပမှတင်သွင်းသော အထောက်အကူးပြုပစ္စည်းကိရိယာများ၊ လေကျင့်သင်ကြားရေးပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆေးဝါးများ၊ ဆေးကုသရေးပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ပစ္စည်းများ တင်သွင်းခွင့်၊ အခွန်အခ ကင်းလွတ်ခွင့်များရရှိစေရန်။
- (၃) မသန်စွမ်းသူများနှင့် မသန်စွမ်းသူများအသင်းအဖွဲ့များမှ မသန်စွမ်းသူများ အသုံးပြုရန် ထုတ်လုပ်သော ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် အခွန်အခကင်းလွတ်ခွင့် ရရှိစေရန်။
- (၄) မသန်စွမ်းသူများကို အလုပ်အကိုင်ခန်ထားပေးသော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုမ္ပဏီများ နှင့် ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များသည် သတ်မှတ်ထားသော ဝေပုံကျနှုန်းထားအရေအတွက်ထက်ပို၍ မသန်စွမ်းသူများကို အလုပ်ခန်ထားပေးပါက ပို၍ခန်ထားသော မသန်စွမ်းသူဦးရေအလိုက် အခွန်လျော့ပေါ့ခွင့်ရရှိစေရန်။
- (၅) မသန်စွမ်းသူများကိုယ်တိုင် တည်ထောင်ထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ယင်းတို့ ကိုယ်တိုင်ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် သို့မဟုတ် သက်သာခွင့်များရရှိစေရန်။

၃၆။ အလုပ်ရှင်သည် -

- (က) မသန်စွမ်းသူများ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားကော်မတီက ချမှတ်သောမူဝါဒနှင့် စီမံချက်များကို လိုက်နာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) အလုပ်ခန်ထားရာတွင် အလုပ်အကိုင်အမျိုးအစားအလိုက် အလုပ်လုပ်ကိုင် နှင့်စွမ်းရှိသော မသန်စွမ်းသူများကို သင့်လျော်သော အလုပ်တွင် အမျိုးသားကော်မတီမှ သတ်မှတ်ပေးသော ဝေပုံကျနှုန်းထားအရေအတွက်အတိုင်း ခန့်ထားရမည်။
- (ဂ) ပုံံမနဲ့ (ခ) အရ အလုပ်ခန်ထားရာတွင် ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အလုပ်အကိုင်နှင့် အလုပ်သမားရာဖွေရေးရုံးများတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မသန်စွမ်းသူများကို ရွေးချယ်ခန့်ထားရမည်။

- (ဃ) မသန်စွမ်းသူများအား အလုပ်ခန့်ထားရာတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိမှုအပေါ်မူတည်၍ လူတွေစစ်ဆေးခန့်ထားရေး၊ လုပ်ခလစာနှင့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများ တန်းတူခံစားခွင့် ရှိရေး၊ ရာထူးတိုးမြှုင့်ရေး၊ အလုပ်ခွင့်တည်မြဲရေး၊ အခမဲ့အသက်မွေးဝမ်းကော်ငါးပညာများ လောကျင့်သင်ကြားခွင့်ရှိရေးအပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများနှင့် သင့်လျှော်သည့် အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (င) ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ သတ်မှတ်ထားသော ဝေပုံကျနှုန်းထားအရေအတွက်အတိုင်း အလုပ်ခန့်ထားခြင်းမပြုနိုင်လျှင်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ခန့်ထားရန် အခြေအနေမပေးလျှင် သို့မဟုတ် အခွင့်အလမ်းမရှိလျှင်ဖြစ်စေ မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ရန်ပုံဇွဲသို့ သတ်မှတ်ထားသော ငွေပမာဏကို ဝေပုံကျနှုန်းထားအရေအတွက်အတိုင်း ပေးသွင်းရမည်။
- (စ) ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ အလုပ်ခန့်အပ်ထားသော မသန်စွမ်းအလုပ်သမား သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်း ဦးရေစာရင်းကိုလည်းကောင်း၊ အလုပ်ခန့်ထားရန်ရှိသော လစ်လပ်သည့် အလုပ်အကိုင်စာရင်းကိုလည်းကောင်း ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အလုပ်အကိုင်နှင့် အလုပ်သမားရှာဖွေရေးရုံးများသို့ ပေးပို့ရမည်။

အဓန်း (၁၁)

မသန်စွမ်းသူများ မှတ်ပုံတင်ခြင်း

၃၇။ မသန်စွမ်းသူများသည် ဤဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများကိုရရှိခံစားနိုင်ရန်အတွက် ငါးတို့၏ ဆန္ဒအလျောက် မသန်စွမ်းသူဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုရန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင် လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၃၈။ ဝန်ကြီးဌာနသည် -

- (က) ဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်အဖြစ် တာဝန်ပေးရမည်။
- (ခ) ဤဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအလိုက် လူမှုဝန်ထမ်းအရာရှိများကို မှတ်ပုံတင်အရာရှိများအဖြစ် တာဝန်ပေးရမည်။

၃၉။ မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်သည် အမျိုးသားကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးဌာနတို့၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ -

- (က) မသန်စွမ်းသူများအားလုံး ငါးတို့၏ အခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝရရှိစေရေးအတွက်စာရင်းပော်မှုံးများပြုစုစွဲခြင်း၊ သုတေသနပြုခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကြိုးကြပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (ခ) မသန်စွမ်းသူများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ လူအခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွှာတ်လပ်ခွင့်များကို ကာကွယ်နိုင်ရန် အပြည့်ပြည်ဆိုင်ရာက လက်ခံစားသည့် စံနှုန်းများ၊ ကျင့်ဝတ်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) မသန်စွမ်းသူများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် မသန်စွမ်းမှုအဆင့် စိစစ်သတ်မှတ်သည့် အဖွဲ့က ဆေးစစ်ဆေးခြင်းတို့ကို လွယ်ကူအဆင်ပြေအောင် စိစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ဃ) မသန်စွမ်းသူများကိုမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မသန်စွမ်းမှုအဆင့် စိစစ်သတ်မှတ်သည့်အဖွဲ့ထံတွင် ဆေးစစ်ဆေးမှုခံယူရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဆေးစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဆေးထောက်ခံချက် လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းတို့ကို အခမဲ့စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၄၀။ မသန်စွမ်းသူများသည် မိမိဆန္ဒအလျောက် မသန်စွမ်းသူအဖြစ် မှတ်ပုံတင်နိုင်ရန် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မသန်စွမ်းသူက မသန်စွမ်းမှုအဆင့်ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရန် အတွက် မှတ်ပုံတင် ကြီးကြပ်ရေးများထံသို့ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ မိဘအုပ်ထိန်းသူ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျောက်ထားရမည်။

၄၁။ မှတ်ပုံတင်ကြီးကြပ်ရေးများသည် -

- (က) ပုံးမ ၄၀ အရလျောက်ထားချက်ကိုစိစစ်ပြီး မသန်စွမ်းမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆေးထောက်ခံချက် လက်မှတ်ထုတ်ပေးမည့် မသန်စွမ်းမှုအဆင့် စိစစ်သတ်မှတ်သည့် အဖွဲ့ထံတွင် ဆေးစစ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ခ) ပုံးမခွဲ(က)အရ မသန်စွမ်းမှုအဆင့် စိစစ်သတ်မှတ်သည့် အဖွဲ့ကထုတ်ပေးသော ဆေးထောက်ခံချက်လက်မှတ်နှင့်အတူ လျောက်ထားချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင် အရာရှိသို့ တင်ပြရမည်။

၄၂။ သက်ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် -

- (က) ပုံးမ ၄၁၊ ပုံးမခွဲ (ခ) အရ တင်ပြလျောက်ထားချက်ကိုစိစစ်ပြီး သဘောထားမှတ်ချက် နှင့်အတူ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကော်မတီသို့တင်ပြရမည်။
- (ခ) မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မသန်စွမ်းသူက မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် လျောက်ထားလာသည့်အခါ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကော်မတီ၏ အတည်ပြုချက်ရယူ၍ မသန်စွမ်းသူအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပေးပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကော်မတီသို့ မှတ်တမ်းတင်ရန် စာရင်းပေးပို့ရမည်။
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူ၏ မသန်စွမ်းမှုအဆင့် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးရန် လျောက်ထားခြင်းနှင့် သတ်မှတ်ထားသော မသန်စွမ်းမှု အကျိုးရပ်များနှင့် အကျိုးမဝင်ခြင်းတွေရှိသည့်အခါ မသန်စွမ်းမှုအဆင့် စိစစ်သတ်မှတ်သည့်အဖွဲ့၏ မှတ်ချက်တို့နှင့်အတူ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကော်မတီသို့ တင်ပြရမည်။

၄၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကော်မတီသည် -

- (က) ပုံးမ ၄၂၊ ပုံးမခွဲ (က) အရ တင်ပြသော လျောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြရန် လျောက်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်းပယ်ခြင်း ပြနိုင်သည်။

- (ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ မသန့်စီးသူအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုပါက လျှောက်ထားသူအား သက်ဆောင်ရေးလက်မှတ် ထုတ်ပေးရမည်။
- (ဂ) ပုဒ်မ ၄၂၊ ပုဒ်မခွဲ(က) အရ မသန့်စီးမှုအဆင့် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်ထားခြင်းနှင့် သတ်မှတ်ထားသော မသန့်စီးမှုအကိုရပ်များနှင့် အကျိုးမဝင်တော့ကြောင်းတင်ပြချက်ကို စိစစ်ပြီး အတည်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြနိုင်သည်။
- (ဃ) မသန့်စီးသူများကို မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ မသန့်စီးမှုအဆင့် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် သတ်မှတ်ထားသော မသန့်စီးမှုအကိုရပ်များနှင့် အကျိုးမဝင်ခြင်းတို့အတွက် စာရင်းများအား မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန် မှတ်ပုံတင်အရာရှိက မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်ထဲသို့ တင်ပြစေရမည်။

အခန်း (၁၂)

မသန့်စီးသူများ အသင်းအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း

၄၄။ မသန့်စီးသူများအသင်းအဖွဲ့များနှင့် မသန့်စီးသူများအတွက် ဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့အစည်းများသည် ဤဥပဒေပါအခွင့်အရေးများ၊ လိုအပ်သောနည်းပညာများ၊ ကူညီပုံပိုးမှုများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများရရှိရေးအတွက် ငါးတို့၏ ဆန္ဒအလျောက် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားနိုင်သည်။

၄၅။ မသန့်စီးသူ အသင်းအဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မသန့်စီးသူများအသင်းအဖွဲ့များမှ အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သည့် မသန့်စီးသူကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ မသန့်စီးသူများအသင်းချုပ်ကို ဖွဲ့စည်းပြီး အမျိုးသားကော်မတီနှင့်ညီးနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ သတ်မှတ်ရမည်။

၄၆။ မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်သည် မသန့်စီးသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလိုကြာမသန့်စီးသူအသင်းအဖွဲ့များကို ဤဥပဒေနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်နိုင်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမသန့်စီးသူများအသင်းချုပ်နှင့် ညီးနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၇။ မသန့်စီးမှုအမျိုးအစားအလိုက်ဖြစ်စေ မသန့်စီးမှုအမျိုးအစားများ စုပေါင်းချုပ်ဖြစ်စေသက်ဆိုင်ရာ မသန့်စီးသူများအသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခုကို မှတ်ပုံတင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်မသန့်စီးသူအသင်းမှတ်ဆင် မြန်မာနိုင်ငံမသန့်စီးသူများအသင်းချုပ်သို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရမည်။

၄၈။ မြန်မာနိုင်ငံ မသန့်စီးသူများအသင်းချုပ်သည် ပုဒ်မ ၄၇ အရ မှတ်ပုံတင်ပေးရန် လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီးသဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြရမည်။

၄၉။ အမျိုးသားကော်မတီသည် -

- (က) ပုဒ်မ ၄၈ အရ မြန်မာနိုင်ငံမသန္တစ်းသူများအသင်းချုပ်၏ တင်ပြချက်များကို စိစစ်ပြီး အသင်းအဖွဲ့၏ မှတ်ပုံတင်ခွင့်သက်တမ်းနှင့် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ရန် ငြင်းပယ်ခြင်းပြနိုင်သည်။
- (ခ) ပုဒ်မစွဲ (က) အရ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြသော မသန္တစ်းသူများအသင်းအဖွဲ့ကို သတ်မှတ်ထားသော မှတ်ပုံတင်ခပေးသွင်းစေ၍ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ထုတ်ပေးရမည်။

၅၀။ ဤဥပဒေအာဏာမတည်မိက အသင်းအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ အသင်းအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခွင့်ပြရေး ကြီးကြပ်ရေးဗဟိုအဖွဲ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော မသန္တစ်းသူများ အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခုသည် အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်ရန် ဤဥပဒေအာဏာတည်ပြီးနောက် ရက်ပေါင်း ၁၈၀ အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် မသန္တစ်းသူများအသင်းမှ တစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံမသန္တစ်းသူများအသင်းချုပ်သို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရမည်။

၅၁။ မြန်မာနိုင်ငံမသန္တစ်းသူများအသင်းချုပ်သည် ပုဒ်မ ၅၀ အရ လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြရမည်။

၅၂။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ပုဒ်မ ၅၁ အရ တင်ပြချက်ကို စိစစ်ပြီး မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ရန် ငြင်းပယ်ခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းတို့ကို ပုဒ်မ ၄၉ နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၃။ မသန္တစ်းသူများ အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခုသည် -

- (က) မှတ်ပုံတင် သက်တမ်းတိုးမြှင့် လိုပါက သက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၆၀ ကြိုတင်၍ သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးရန် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် မသန္တစ်းသူများအသင်းမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံမသန္တစ်းသူများ အသင်းချုပ်သို့ လျှောက်ထားရမည်။
- (ခ) မှတ်ပုံတင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် သတ်မှတ်ထားသည့် ဒဏ်ကြားပေးသွင်းပြီး မှတ်ပုံတင်သက်တမ်း တိုးမြှင့်ပေးရန် လျှောက်ထားနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် စေတနားတန်ထမ်းပရဟိတ အသင်းအဖွဲ့ဖြစ်ပါက သတ်မှတ်ထားသည့် ဒဏ်ကြားပေးသွင်းရန်မလို။

၅၄။ မြန်မာနိုင်ငံ မသန္တစ်းသူများအသင်းချုပ်သည် ပုဒ်မ ၅၃ အရ လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်၍ သက်တမ်းတိုးမြှင့်ခ ပေးသွင်းစေပြီး အမျိုးသားကော်မတီ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခြင်းပြနိုင်သည်။

- ၅၅။ ဤဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ထားသော မသန့်စွမ်းသူများအသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခုသည် -
- (က) သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်တစ်စုံတစ်ရာကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းမပြုရ။
 - (ခ) အမျိုးသားကော်မတီက ချမှတ်သော မူဝါဒ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်မှုမရှိစေရ။
 - (ဂ) ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ဥပါး၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြား ချက်ပါတားမြစ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းမပြုရ။

၅၆။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ဤဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ထားသော မသန့်စွမ်းသူများအသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခုက ပုဒ်မ ၅၅ ပါတားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်းတွေ့ရှုပါက ထိုအသင်းအဖွဲ့ကို အောက်ဖော်ပြပါ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်သည် -

- (က) သတိပေးပြီး ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများတွင် သတ်မှတ်ထားသော ဒဏ်ကြားကို ပေးဆောင်စေခြင်း၊
- (ခ) သက်ဆိုင်ရာ မသန့်စွမ်းသူ အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခု၏ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများတွင် သတ်မှတ်ထားသော ကာလအထိယာယိရပ်ဆိုင်းခြင်း၊
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာမသန့်စွမ်းသူ အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခု၏ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း။

အခန်း (၁၃)

ပုဂ္ဂလိက ပညာသင်အထူးကျောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက အသက်မွေးမှု အထူးသင်တန်းကျောင်းနှင့်
ပုဂ္ဂလိက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနမှုပိုင်းချုပ်

၅၇။ ပုဂ္ဂလိကပညာသင်အထူးကျောင်းကို ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိက အသက်မွေးမှု အထူးသင်တန်းကျောင်းကို ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိကပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနကိုဖြစ်စေ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်နေသူ သို့မဟုတ် တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်လိုသူသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လူမှုဝန်ထမ်းရုံးသို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ခွင့်ပြုမိန့်လျှောက်ထားရမည်။

၅၈။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လူမှုဝန်ထမ်းရုံးသည် ပုဒ်မ ၅၇ အရ ခွင့်ပြုမိန့်လျှောက်ထားချက်ကိုစိစစ်ပြီး သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်။

၅၉။ ဦးစီးဌာနသည် -

- (က) ပုဒ်မ ၅၈ အရ လျှောက်ထားချက်နှင့် သဘောထားမှတ်ချက်တို့ကိုစိစစ်ပြီး တည်ထောင်ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ပြုခြင်းပယ်ခြင်းပြနိုင်သည်။
- (ခ) ပုဒ်မ၏ (က) အရ တည်ထောင်ခွင့်ပြုပါက ပိုင်ရှင်အားသတ်မှတ်ထားသော အခကြားငွေပေးသွင်းဆောင်းစဉ်ပြီး စည်းကမ်းချက်များနှင့် ခွင့်ပြုမိန့်သက်တမ်းတို့ကို သတ်မှတ်၍ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ထုတ်ပေးရမည်။

၆၁။ ပိုင်ရှင်တစ်ဦးဦးသည် ပုဂ္ဂလိက အသက်မွေးမှုအထူးသင်တန်းကျောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ပညာသင် အထူးကျောင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာန တစ်ခုခုကို ခွင့်ပြုမိန့်သက်တမ်းတိုးမြှင့်ရန် သက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၆၀ ကြိုက်တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လူမှုဝန်ထမ်းရုံး မှတစ်ဆင့် ဦးစီးဌာနသို့ လျှောက်ထားရမည်။

၆၂။ ဦးစီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၆၀ အရ လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးရန် ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးရန် ပြင်းပယ်ခြင်း ပြနိုင်သည်။

၆၃။ ပုဒ်မ ၆၁ အရ ခွင့်ပြုပါက သက်တမ်းတိုးမြှင့်ခ ပေးသွင်းစေပြီး သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးရမည်။

၆၄။ ပိုင်ရှင်တစ်ဦးဦးသည် -

- (က) သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက် တစ်စုံတစ်ရာကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းမပြုရ။
- (ခ) အမျိုးသားကော်မတီက ချမှတ်သောမှုဝါဒ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ချက်ရန် ပျက်ကွက်မှုမရှိစေရ။
- (ဂ) ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ စည်းကမ်းများ၊ အမိန့် ကြော်ပြာစာ၊ အမိန့်နှင့်ညွှန်ကြားချက်ပါ တာဝန်နှင့် တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းမပြုရ။

၆၅။ ဦးစီးဌာနသည် ဤဥပဒေအရ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသူ ပိုင်ရှင်က ပုဒ်မ ၆၃ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်းတွေ့ရှုပါက ထိုပိုင်ရှင်ကို အောက်ဖော်ပြပါ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ချမှတ်နိုင်သည် -

- (က) သတိပေးပြီး သတ်မှတ်ထားသော ဒဏ်ကြားကို ပေးဆောင်စေခြင်း၊
- (ခ) ခွင့်ပြုမိန့်ကို ကာလသတ်မှတ်၍ ယာယိရပ်ဆိုင်းခြင်း၊
- (ဂ) ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း။

အဓိုက်: (၁၄)

အယူခံခြင်း:

၆၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကော်မတီက ပုဒ်မ ၄၃ အရ မသန်စွမ်းသူများအား မှတ်ပုံတင်ရန် ပြင်းပယ်ခြင်း သို့မဟုတ် မသန်စွမ်းမှုအဆင့် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်ထားခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော မသန်စွမ်းမှုအဂိုံရပ်နှင့် အကျိုးမဝင်တော့သဖြင့် မှတ်ပုံတင် ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ချမှတ်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျနပ်သူသည် ထိုဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်ထံသို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ အယူခံနိုင်သည်။

၆၆။ မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်သည် ပုဒ်မ ၆၅ အရ လျှောက်ထားလာသည့် အယူခံအမှုကို စိစစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကော်မတီက ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းပြနိုင်သည်။

၆၇။ အောက်ပါတို့နှင့်စပ်လျဉ်းချုပ်မှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိခုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း အမျိုးသားကော်မတီသို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ အယူခံနိုင်သည် -

- (က) မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်က ပုဒ်မ ၆၆ အရ အယူခံမှုတွင် ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၊
- (ခ) ဦးစီးဌာနက ပုဂ္ဂလိကပညာသင် အထူးကျောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက အသက်မွေးမှု အထူး သင်တန်း ကျောင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနတစ်ခုခုကို တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်လိုသူအား ခွင့်ပြမိန်ထုတ်ပေးရန် လျှောက်ထားချက်ကို ပုဒ်မ ၅၉၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ပြင်းပယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၆၁ အရ ခွင့်ပြမိန် သက်တမ်းတို့မြှင့်ပေးရန် ပြင်းပယ်ခြင်းပြုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၊
- (ဂ) ဦးစီးဌာနက ပိုင်ရှင်တစ်ဦးဦးအား ပုဒ်မ ၆၄ အရ ချမှတ်သည့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်။

၆၈။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ပုဒ်မ ၆၇ အရ အယူခံမှုကို စိစစ်ပြီး မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်က ဖြစ်စေ၊ ဦးစီးဌာနကဖြစ်စေ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြနိုင်သည်။

အခန်း (၁၅)

ရန်ပုံငွေထူထောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း

၆၉။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ဤဥပဒေပါလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ရန်ပုံငွေကို အောက်ပါရငွေများဖြင့် ထူထောင်ထားရှိရမည် -

- (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က ခွင့်ပြုသည့် ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေမှုဆောက်ပုံငွေများ၊
- (ခ) ပြည်တွင်းပြည်ပရှိ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စေတနာရှင်များ၏ ကူညီပုံးပိုးငွေများ၊
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများ အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်ခံ သက်တမ်းတို့မြှင့်ခန့် အခြားအခကြားငွေများ၊
- (ဃ) ပုဂ္ဂလိကပညာသင်အထူးကျောင်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက အသက်မွေးမှုအထူးသင်တန်းကျောင်း များနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ရန် ခွင့်ပြမိန် ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် သက်တမ်းတို့မြှင့်ပေးခြင်းတို့မှရရှိသော အခကြားငွေများ၊

(c) သတ်မှတ်သောဆပံကျွန်းထားအရေအတွက်အတိုင်း ပုဂ္ဂလိကအလုပ်ရှင်က သင့်လျှော့သော အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် မသန်စွမ်းသူအား အလုပ်ခန့်ထားခြင်း မပြုသည့်အတွက် ထည့်ဝင်ရသောငွေများ၊

(d) ပုဒ်မ ၅၆ နှင့် ပုဒ်မ ၆၄ တို့ပါ စီမံခန့်ခွဲရေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ချမှတ်သော ဒဏ်ကြားများ။

၇၀။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ရန်ပုံငွေထိန်းသိမ်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတို့အတွက် သင့်လျှော့သော ပုဂ္ဂလိုလ်များဖြင့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရမည်။

၇၁။ ပုဒ်မ ၇၀ အရ ဖွဲ့စည်းသည့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သည် ရန်ပုံငွေကို ဘဏ္ဍာရေးစည်းမှု၏ စည်းကမ်းများနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ ပြုရမည့်အပြင် နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းနှင့် အရအသုံးငွေစာရင်းရှင်းတမ်းများပြုစု၍ အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြရမည်။

၇၂။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ရန်ပုံငွေစာရင်းများကို ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ရုံး၏ စစ်ဆေးမှု ခံယူရမည်။

အခန်း (၁၆)

တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၇၃။ မည်သည့်ပိုင်ရှင်များ -

(က) ပုဂ္ဂလိကပညာသင်အထူးကျောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကအသက်မွေးမှ အထူးသင်တန်းကျောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနများအား ဤဥပဒေအရ ခွင့်ပြုမိန့်မရှိဘဲ တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရ။

(ခ) စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်အရ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ကာလသတ်မှတ်၍ ယာယိရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုသည့် ကာလအတွင်း အဆိုပါကျောင်း သို့မဟုတ် ဌာနတစ်ခုခုကို ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရ။

၇၄။ မည်သူများ -

(က) မသန်စွမ်းသူတစ်ဦးဦးက ကျောင်းဝင်ခွင့်လျှောက်ထားချက်ကို အဆိုပါကျောင်း သို့မဟုတ် ဌာနတစ်ခုခုမှ ခိုင်လုံသောအကြောင်းမရှိဘဲ ကျောင်းဝင်ခွင့်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းမပြုရ။

(ခ) ကျောင်းဝင်ခွင့်ပြုထားသော မသန်စွမ်းသူ တစ်ဦးဦးကို ခိုင်လုံသောအကြောင်းမရှိဘဲ အဆိုပါ ကျောင်း သို့မဟုတ် ဌာနတစ်ခုခုက ထုတ်ပယ်ခြင်းမပြုရ။

၇၅။ မည်သည့်အလုပ်ရှင်များ -

(က) သင့်လျှော့သော အလုပ်ကိုလုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိသော မသန်စွမ်းသူကို သတ်မှတ်ထားသော ဝေပံကျွန်းထားအရေအတွက်အတိုင်း အလုပ်ခန့်ထားရန် ပျက်ကွက်ခြင်းမရှိစေရ။

(ခ) ဤဥပဒေအရ အလုပ်ခန့်ထားသော မသန္တစ်များသူကိုခိုင်လုံသော အကြောင်းမရှိဘဲ အလုပ်ရပ်စွမ်း၊ အလုပ်မှတုတ်ပယ်ခြင်း၊ ရာထူးချခြင်း နှင့် ပြောင်းရွှေတာဝန်ပေးခြင်းမပြုရ။

၇၆။ မည်သည့်အလုပ်ရှင်များ -

- (က) ခန့်ထားသောအလုပ်သမားနှင့် ဝန်ထမ်းဦးရေ စာရင်းကိုလည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ထားသော ဝေပုံကျန္န်းထားအရေအတွက်အရ အလုပ်ခန့်ထားရန် ကျန်ရှိသော အလုပ်နေရာအရေအတွက်၊ အလုပ်သမားအရည်အချင်းနှင့် အလုပ်အကိုင် အမျိုးအစားများကို လည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အလုပ်အကိုင်နှင့် အလုပ်သမားရှာဖွေရေးရုံးများသို့ ပေးပို့ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းမရှိစေရ။
- (ခ) မသန္တစ်များနှင့် မသန္တစ်များကိုကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးသူများအား သတ်မှတ်ထားသော ဝေပုံကျန္န်းထား အရေအတွက်အရ အလုပ်ခန့်ထားရေးအတွက် လူတွေ့စစ်ဆေးခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းတို့အတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ယင်းတို့ထံမှ တောင်းခံခြင်း မပြုရ။
- (ဂ) ဦးစီးဌာနမှ ဤဥပဒေပါမသန္တစ်များ၏ အခွင့်အရေးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်းခွင်သို့ လာရောက်စစ်ဆေးခြင်းကို ဟန့်တားခြင်း၊ နှုံးယူက်ခြင်း၊ ငြင်းဆိုခြင်းမပြုရ။

၇၇။ မည်သူများ -

- (က) မသန္တစ်များအား မသန္တစ်များမှုကို အကြောင်းပြု၍ သိလျက်နှင့် တမင်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းလျစ်လျှော့ခြင်း၊ နှီမံချခြင်းမပြုရ။
- (ခ) မသန္တစ်များအား နိုင်ထက်စီးနင်း အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ တလွှဲအသုံးပြုခြင်း၊ အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေခြင်းမပြုရ။
- (ဂ) မသန္တစ်များအား တလွှဲအသုံးပြု၍ မည်သည့်အကြောင်းနှင့်များကိုယ်ကျိုးစီးပွားမရှာရ။

၇၈။ ဤဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ရရှိသော မည်သည့်မသန္တစ်များအသင်းအဖွဲ့ဝင်များ -

- (က) အမျိုးသားကော်မတီက ချမှတ်သော မူဝါဒ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ပျက်ကွက်မှုမရှိစေရ။
- (ခ) ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ စည်းကမ်းများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်ပါ တာဝန်နှင့် တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းမပြုရ။

၇၉။ မည်သည့် ပိုင်ရှင်မဆို ပုဒ်မ ၇၃ ပါတားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း ပြစ်မှ ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ၆ လ ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ် ၁၀ သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၈၁။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၇၄ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ၁ နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ် ၁၅ သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၈၂။ မည်သည့်အလုပ်ရှင်မဆို -

- (က) ပုဒ်မ ၇၅ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ၁ နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ် ၅ သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ် ၁၅ သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။
- (ခ) ပုဒ်မ ၇၆ ပါ တားမြစ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရလျှင် ထိုသူကို ၆ လထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ် ၃ သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ် ၁၀ သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၈၃။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၇၇ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ၁ နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ် ၁၅ သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၈၄။ ဤဥပဒေအရမှတ်ပုံတင်ထားသော မည်သည့်မသန္ဓုမ်းသူအသင်းအဖွဲ့ဝင်မဆို ပုဒ်မ ၇၈ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ၃ လ ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ် ၃ သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခန်း (၁၇)

အထွေထွေ

၈၅။ ကုလသမဂ္ဂ မသန္ဓုမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကွန်ဗုံးရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပိုမိုထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးနှင့် စောင့်ကြည့်ပြီး ကြီးကြပ်နိုင်ရေးတို့အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ပနိုင်ငံများနှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ -

- (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် ဆက်သွယ်ခြင်းအတွက် ဗဟိုဌာနအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် လိုအပ်ပါက ဝန်ကြီးဌာနအပြင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများကို ဆက်သွယ်ခြင်းအတွက် ဗဟိုဌာနများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန် ပေးနိုင်သည်။

၈၅။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် မသန်စွမ်းသူများ၏အခွင့်အရေးအတွက် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် မသန်စွမ်းသူများနေနှင့် မသန်စွမ်းသူများသီတင်းပတ်တို့ကိုသတ်မှတ်နိုင်သည်။

၈၆။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းမဟုတ်သော အမျိုးသားကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အဖွဲ့ဝင် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးက ဤဥပဒေပါ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နေချိန်တွင် ထိုသူကို ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၈၇။ ဤဥပဒေအရ ပေးအပ်သော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သဘောရှိုးဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းမဟုတ်သော အမျိုးသားကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အဖွဲ့ဝင် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအပေါ် တရားမကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း အရေးယူခြင်းမပြုရ။

၈၈။ ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်သည့် ပြစ်မှုများဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၈၉။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဤဥပဒေအရ လူမှုဆောင်ရမည့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းတိုးမြှင့်ခြင်း၊ ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ခွင့်ပြုမိန့်သက်တမ်းတိုးမြှင့်ခနှင့် အခြားလိုအပ်သော ဝန်ဆောင်ခများကိုလည်းကောင်း၊ မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းနှင့် ခွင့်ပြုမိန့်သက်တမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားရမည်။

၉၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် မသန်စွမ်းသူကို မသန်စွမ်းမှုအမျိုးအစားနှင့် အဆင့်အလိုက် ရန်ပုံငွေမှ သင့်လျော်သော အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် စီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။

၉၁။ ရန်ပုံငွေအတွက်ဖြစ်စေ၊ မသန်စွမ်းသူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မသန်စွမ်းသူအသင်းအဖွဲ့များသို့ဖြစ်စေ၊ လူဗျာနှင့်ဆောက်ပုံသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အဖွဲ့အစည်းတို့သည် တည်လဲ ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေအရ ဝင်ငွေခွန်ကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ကင်းလွတ်ခွင့် သို့မဟုတ် သက်သာခွင့်ရှိသည်။

၉၂။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် -

- (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ခ) အမျိုးသားကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးဌာနတို့သည် အမိန့်ကြော်ဌား၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာနသည် အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကိုလည်းကောင်း ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

၉၃။ မသန့်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီသာလျှင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၉၄။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ မသန့်စွမ်းဖြစ်လာသူများ အလုပ်ရရှိရေးအက်ဥပဒေ (၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ်၃၃။) ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) သိန်းစိန်
နိုင်ငံတော်သမ္မတ
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်